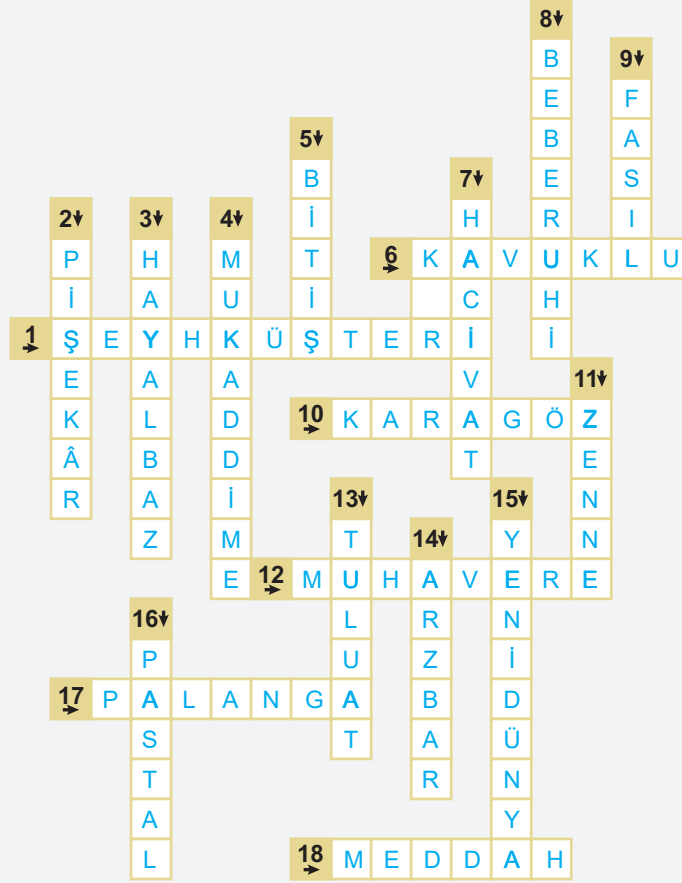

Etkinlik

1. Gölge oyununun kurucusu	10. Gölge oyununun başkışilerinden biri
2. Orta oyununun başkışilerinden biri	11. Gölge oyununda kadın
3. Karagöz oynatıcısına verilen ad	12. Karagöz ve orta oyununun söyleşme bölümü
4. Karagöz ve orta oyununun başlangıç bölümü	13. Geleneksel halk tiyatrosunda doğaçlama oyunlara verilen ad
5. Karagöz ve orta oyununun sona erdiği bölüm	14. Kavuklu ile Pişekâr'ın birbirlerinin sözlerini ters anladıkları bölüm
6. Orta oyununun başkışilerinden biri	15. Orta oyununda dekor
7. Gölge oyununun başkışilerinden biri	16. Pişekâr'ın elindeki şakşak
8. Gölge oyununda yaygaracı cüce	17. Orta oyununda dekor
9. Karagöz ve orta oyununun asıl bölümü	18. Hikâye anlatımına dayanan tek kişilik oyun

Yazılı Sınav

1. Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

- 1) Gölge oyunu, deriden kesilmiş ve **tasvir** adı verilen şekillerin (insan, hayvan, eşya, bitki) arkadan ışıklandırılmış beyaz bir perde üzerine yansıtılmasına dayanır.
- 2) **Meddah** oyunu, oyunla aynı adı taşıyan kişinin topluluk önünde hikâye anlatmasına dayanan tek kişilik oyundur.
- 3) **Orta oyunu**; etrafı izleyicilerle çevrili bir alan içinde oynanan, yazılı metne dayanmayan, içinde müzik, şarkı, raks bulunan doğaçlama bir oyundur.
- 4) Gölge oyununda **Karagöz**; halk diliyle konuşan, eğitim görmemiş, kurnaz, açık sözlü tipi temsil eder.
- 5) Orta oyununun başkışileri, **Kavuklu** ile **Pişekâr** 'dır.
- 6) Gölge oyununda **Hacivat**, biraz öğrenim görmüş, yarı aydın, gösteriş meraklısı, uyanık, çıkarıcı tipi temsil eder.

2. Aşağıdaki yargılar doğru ise yanına "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1.	Geleneksel halk tiyatrosu, genellikle güldürü, taklit ve söz hünerine dayanır.	D
2.	Pişekâr, Karagöz oyunundaki Karagöz'ün karşılığı; Kavuklu da Hacivat'ın karşılığıdır.	Y
3.	Kavuklu'nun sahneye çıkıp ve Pişekâr ile söyleşmeye başladığı bölüme mukaddime denir.	Y
4.	Geleneksel halk tiyatrosu ürünleri, usta-çırak geleneği ile sonraki kuşaklara aktarılır.	D
5.	Orta oyununda Pişekâr'ın "Her ne kadar sürç-i lisan ettikse affola !" dediği bölüm, fasıl bölümüdür.	Y
6.	Orta oyunu, 19. yüzyılda gölge oyununun geliştirilmesiyle ortaya çıkmış bir halk tiyatrosudur.	D

3. Aşağıdaki tabloda yapılan karşılaştırmalar doğruysa boş paranteze (✓) atınız, yanlışsa parantezi boş bırakınız.

GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU	MODERN TÜRK TİYATROSU
Yazılı bir metin yoktur.	Yazılı bir metin vardır. ✓
Sahneleme olanakları sınırlıdır.	Sahneleme tekniği zengindir.
Sahneye çıkmadan prova yapılır.	Ön hazırlık, prova yoktur. ✓
Teknolojik imkânlar kullanılmaz.	Ses, ışık gibi teknolojik imkânlardan yararlanır.
Aydın çevrede ortaya çıkmıştır.	Halk çevresinde ortaya çıkmıştır. ✓
Taklit ve yanlış anlamalara dayanır.	Çok değişik konular işlenir.
Yazılı bir metin yoktur.	Yazılı bir metin vardır. ✓

Etkinlik
I.

- Hacivat: Haay, Hakk! Huzur-u haziran, cemiyet-i irfan, vakt-i safayı merdan; laindir, dinsizdir, münafıktır şeytan... Şeytanın dinsizliğine, Rahman'ın birliğine, bizi seyre gelen dostların sağlığına, ne olur şu dört köşe perdede bana da bir arkadaş olsa, eli temiz, yüzü temiz, sözleri tatlı...
- Karagöz: (başını evinin penceresinden uzatarak) Hoş geldin, ıspanak suratlı!
- Hacivat: Bir yâr-i vefaşarım olsa şu dört köşe perde üzere ayak bassa, o söylese ben dinlesem, haddim olmayarak bendeniz söylesem, bizi seyreden dostlar da sefayab olsa, diyelim işimizi Mevla'm rast getire, ah bana bir eğlence medeeett!
- Karagöz: (içeriden) Geliyorum, geliyorum.
- ...

II.

- Hacivat: Karagöz'üm, bu akşam mübarek Ramazan'ın on sekizinci gecesi, Cenab-ı Hakk, cem-i cümlemizi çok senelere yetiştirsin.
- Karagöz: Âmin.
- Hacivat: Sen davul çalmasını bilir misin?
- Karagöz: Haydi doğru hapse.
- Hacivat: Ne hapsi Karagöz'üm?
- Karagöz: Bekçinin davulunu çalayım da polisler yakalasın öyle mi?
- Hacivat: Hani Karagöz'üm Ramazan davulcularının çaldığı gibi?
- Karagöz: Haa! Onu yaparım.
- Hacivat: Senin davulun var mı?
- Karagöz: Var ya.
- Hacivat: Haydi al da gel.
- Karagöz: Ne olacak?
- Hacivat: Mahalle mahalle dolaşırız, sen davul çalarsın, ben de maniler söylerim, beş on kuruş para kazanırız, haydi git de davulunu al.
- Karagöz: Olur. (eve girer) Yahuuuu.
- Karagöz'ün Karısı: (içeriden) Huuu.
- Karagöz: (içeriden) Şu davulu ver.
- Karagöz'ün Karısı: (içeriden) Kömürlükte duruyor, git de al.
- Karagöz: (davulla meydana gelir). Geldim Hacivat.
- Hacivat: Hadi Karagöz'üm, şuradan aşağı mahalleye gidelim, gel benimle. (birkaç kere giderler gelirler)
- Karagöz: Yahu daha gidecek miyiz, yorulduk be. (yere oturur)
- Hacivat: Kalk Karagöz'üm işte geldik, haydi başla çalmaya.
- Karagöz: (hem söyler, hem çalar) Güm be de güm güm, güm bede güm güm.
- ...

III.

- Zenne: (içeriden) Bana bak davulcu, başımız ağrıyor, git başka yerde çal...
- Karagöz: Hacivat paraları aldı, savuştu gitti, bana metelik vermedi.
- Zenne: (içeriden) Sen ne istiyorsun?
- Karagöz: Bana da para verin.
- Zenne: (içeriden) Aşçıbaşı o, bulaşık tenceresini getir, şunun kafasına dök de gitsin.
- Karagöz: Hay inayetinizle yerin dibine geçin. (gider) (perdenin ortasına kavak ağacı konur)
- Karagöz: Aman kolum kanadım, başım gözüm vay vay vay.
- Hacivat: (gelir) Ne oldun Karagöz'üm?
- Karagöz: (ayağa kalkarak) Bu ağacı buraya kim dikmiş?
- Hacivat: Ne oldu?
- Karagöz: Yahu ne olacak, atlayayım dedim, üstüne düştüm, az daha kafam patlayacaktı.
- ...

IV.

- Hacivat: Hoş olsun külhani yıktın perdeyi eyledin viran, varayım sahibine haber vereyim heman.
- Karagöz: Her ne kadar sürç-i lisan ettikse affola, ey Hacı Cavcav bir dahaki oyunda yakan elime geçerse vayyy hâline.

Karagöz oyunundan alınan bu metnin ilgili aşağıda verilen bilgiler doğruysa kutucuğa (D), yanlışsa (Y) yazınız.

1. I. bölüm, mukaddime bölümüdür.	☐ D
2. II. bölüm, mukabele bölümüdür.	☐ Y
3. III. bölüm, fasil bölümüdür.	☐ D
4. IV. bölüm, dua bölümüdür.	☐ Y
5. Söyleşmeye bağlı anlatım söz konusudur.	☐ D
6. Yanlış anlaşılmalara yer verilmiştir.	☐ D
7. Dinî unsurlara yer verilmemiştir.	☐ Y
8. Geleneksel unsurlara yer verilmiştir.	☐ D
9. Mizahi unsurlara yer verilmemiştir.	☐ Y
10. Eksen kişiler, Karagöz ve Hacivat'tır.	☐ D

17. **Hacivat:** Vay Karagöz'üm, benim iki gözüm, merhaba!
Karagöz: Hoş geldin, suda pişmiş balkabağı! (Tokat atar.)

Hacivat: Aman Karagöz'üm, gelir gelmez bu tokadın sebebi nedir?

Karagöz: Bizim bekçinin ne poturu var ne de cübbesi. (Tokat atar.)

Hacivat: Yazıklar olsun sana Karagöz! Adam olamamışsın! Karagöz: Ona ya Rabbi şükür!
Hacivat: Ne gibi?

Karagöz: Ya sen oldun mu ki? (Tokat atar.)

Bu metinden hareketle Karagöz için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yok yere sinirlenir.
- B) Düşünmeden konuşur.
- C) Olayları sakın ve olağan karşılar.
- D) Fiziki şiddete başvurur.
- E) Dil anlaşmazlıklarına düşer.

18. Yapılan incelemeler sonucunda anlaşılmıştır ki Geleneksel Türk tiyatrosu, sahne sanatları açısından Batı tiyatrosunun çok az tesirinde kalmıştır ve aldığı bu az tesir, Geleneksel Türk tiyatrosuna aslında hiç var olmayan nitelikler katmamıştır. Çünkü Geleneksel Türk tiyatrosunun kendi iç dinamiği, sahne üzerinde kendine yeterli olmuştur. Geleneksel Türk tiyatrosu; geçmişten günümüze kadar eski kurallarını, formunu ve sahne yöntemlerini değiştirmemiş ve yeni Geleneksel Türk tiyatro oyunlarının da eskiden hazırlanan oyunlardan hiçbir farkının olmadığı görülmüştür.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Geleneksel Türk tiyatrosu, Batı tiyatrosundan nitelikçe üstündür.
- B) Geleneksel Türk tiyatrosunun yeni örnekleri, eski örneklerinden farklı değildir.
- C) Geleneksel Türk tiyatrosunun teknikleri, Batılı tiyatrodan yoktur.
- D) Geleneksel Türk tiyatrosu, sahne sanatlarının en tutulan koludur.
- E) Geleneksel Türk tiyatrosu, günümüzde ufak değişikliklerle sergilenmektedir.

19. Bu bölüm, Karagöz'ün yabancı sözcükleri kullanarak konuşan Hacivat'ı yanlış anladığı ya da yanlış anlar görüldüğü ve ortaya türlü nüktelerin çıktığı bölümdür. Karagöz oyununun iki eksen kişisi Karagöz ile Hacivat arasında geçer. Bazı oyunlarda Karagöz ve Hacivat'ın dışında diğer karakterler de oyuna girer. Karagöz ustasının becerisine, üslubuna ve oyun tarzına göre şekillenen bu bölüm, uzayıp kısalabilmekte ve çeşitli konularda olabilmektedir. Bu bölümde bazen orta oyunundaki tekelemelerde olduğu gibi önce olmayacak bir olay gerçekleşmiş gibi anlatılır sonra bunun bir düş olduğu anlaşılır.

Bu parçada Karagöz'ün hangi bölümünden söz edilmektedir?

- A) Mukaddime
- B) Fasil
- C) Muhavere
- D) Fahriye
- E) Bitiş

20. **Safnaz** - Çok heyecanlıyım Gülbeyaz!
Gülbeyaz - Al benden de o kadar.
Anne - (Kendi kendine) Şunların haline bak! Nasıl da bayram çocukları gibi mutlular... (Kapı çalınır.)
Gülbeyaz - Geldiler! (Safnaz içeri kaçacak gibi olur. Gülbeyaz kolundan yakalar.) Nereye Safnaz? Kapı bu tarafta... Hadi...
Safnaz - (Derin bir nefes alır.Kapıyı açar.) Buyurun efendim, hoş geldiniz. (Pişekâr, Kavuklu ve İlyas Efendi girerler.)
Pişekâr - Hoş bulduk Safnaz.
Gülbeyaz - Hoş geldiniz.
Kavuklu - Hoş bulduk.
İlyas Efendi - (Kucağındaki gülleri ve çikolata paketini Safnaz'a verir .) Size layık değil ama...
Safnaz - (Gülleri ve paketi alır.) Teşekkür ederim.
Gülbeyaz - Buyurun, şöyle geçin.(Annesine) Anne, bak! Misafirlerimiz geldi.
Anne - (Sırtı dönük) Hıh, ben mi çağırdım?
İlyas Efendi - (Annenin elini öpmeye yeltenir.) Öpeyim hanf...
Anne - (Elini çeker) Höst!
Pişekâr - (Durumu kurtarmaya çalışır.) Gel İlyasçığım şöyle otur.

Bu parça orta oyununun hangi bölümünden alınmıştır?

- A) Mukaddime
- B) Fasil
- C) Muhavere
- D) Teşbib
- E) Bitiş

Cevap Anahtarı

1. E	2. C	3. A	4. D	5. A	6. D	7. A	8. D	9. A	10. C
11. C	12. B	13. E	14. E	15. C	16. E	17. C	18. B	19. C	20. B

Etkinlik

1. İSİM-FİİL

2. SIFAT-FİİL

3. ADLAŞMIŞ SIFAT-FİİL

4. DURUM BİLDİREN ZARF-FİİL

5. ZAMAN BİLDİREN ZARF-FİİL

6. BAĞLAMA ZARF-FİİLİ

Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilimsilerin türlerini üstteki tablodan bulup numarasını cümlenin yanındaki kutucuğa yazınız.

Kitap okumayı çok seviyor.

1

Dökülmüş meyveleri toplayalım.

2

Kırılan kalpler zor onarılır.

2

Geç gelenlere ceza verdiler.

3

Bir tanıdık var mı orada?

3

Yanımızdan koşarcasına geçtiler.

4

Haberı alır almaz geldim.

5

Kör olası, yine geç geldi.

3

Hiç durmadan yol aldılar.

4

Saatlerce dolaşıp döndü eve.

6

Gezilesi yerlermiş buralar.

2

Çocuk, binaya koşarak girdi.

4

Anlatılmazları anlatmak zordur.

3

Kırılmadık cam kalmamış evde.

2

Beni de dinlemeden karar verme.

5

Pişmişleri ayrı bir yere koy.

3

Gidişiniz bizi fazlasıyla üzdü.

1

Çalışmak en faydalı eylemdir.

1

Kırılacaklara dikkat edin!

3

Bata çıka ilerliyordu ordu.

4

Top oynarken ayağını incitmiş.

5

Dönünce beni ararsın sanmıştım.

5

İşi dinlenmeksizin bitirdiler.

4

Elenecek adayları kim seçiyor?

2

Görünmez kaza derler buna.

2

Zil çaldığında orada değildim.

5

Canım sıkıldıkça kitap okurum.

5

Bunlar öngörülebilir şeylerdi.

2

20. Aşağıdakilerin hangisinde sıfat-fiil, bir tamlama oluşturmamıştır?

- A) Çözülecek soruları getirmemiz gerekiyormuş.
- B) Yemeğe gelemeyenlere de yemek ayırdınız mı?
- C) Adamın kırılmadık kemiği kalmamış maaalesef!
- D) Dönülmez bir yola girildiğini herkes biliyordu.
- E) Bu iş için biçilmiş kaftansın, demişti bana.

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük fiilimsi değildir?

- A) Yaşamı kitaplarda anlatılanlara göre değerlendirmek doğru değildir.
- B) Kitap tüm insanların üzerinde anlaşabileceği ortak bir değerdir.
- C) Her insanın ilgi duyarak okuyacağı kitaplar vardır.
- D) Kitaplar soluk yaşamımıza canlılık ve renk katar.
- E) Kitaplardan öğrenilebilecek şeylerin sınırı yoktur.

22. Olumlu düşünce yeteneği, öğrenilebilecek bir yetenektir. Bu yeteneği geliştirmek için başkalarının deneyimlerinden faydalanmak etkili bir ilk adım olur. Dolayısıyla çevredeki iyimser insanları belirleyip onları örnek almak, olumlu düşünce yeteneğini çabucak geliştirir.

Bu parçadaki fiilimsilerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Sıfat-fiil, isim-fiil, isim-fiil, zarf-fiil, isim-fiil
- B) İsim-fiil, zarf-fiil, sıfat-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil
- C) Zarf-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil, zarf-fiil, sıfat-fiil
- D) Sıfat-fiil, zarf-fiil, isim-fiil, zarf-fiil, sıfat-fiil
- E) Zarf-fiil, isim-fiil, zarf-fiil, zarf-fiil, sıfat-fiil

23. Açınca baharın dışı gülleri
I
Bir başka rüzgâr eser bahçelerde
II
Dinle cılgınca öten bülbülleri
III
Sorma niçin düşüğünü bu derde
IV V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangileri fiilimsidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve V
- D) II ve IV
- E) IV ve V

24. Tarihlere, destanlara yol bulabilsem
Hiç durmadan düşünmeden geri giderim...
I II
Buna şaşma ki geçmişte yaşamayı ben,
III
Gelecekte yaşamaya tercih ederim.
IV V

Bu dizelerde altı çizili fiilimsiler türlerine göre ikiyeşerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

25. (I) Ziya Osman Saba'nın kahramanları, ihtirasları olmayan, büyük idealler peşinde koşmayan tiplerdir. (II) Onun hikâyelerinde dış hayatın gerilim ve görkemine yer yoktur. (III) Seçtiği konular arasında telâş, öfke ve gerilime de rastlayamayız. (IV) Daha çok sitem ve yakınmalarla yüz yüze gelir okuyucu. (V) Bu da çocukluk yıllarına duyduğu özlem ve değişen İstanbul karşısında yaşadığı üzüntüden kaynaklanır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede aynı ismi niteleyen birden çok sıfat-fiil vardır.
- B) II. cümlede durum bildiren zarf-fiil vardır.
- C) III. cümlede bir sıfat-fiil vardır.
- D) IV. cümlede isim-fiil vardır.
- E) V. cümlede üç sıfat-fiil vardır.

Etkinlik-1

Bilginin ve iletişim araçlarının eşitlikçi paylaşımını başaramazsak insanlığı ayrımcılıktan, ön yargıdan ve saldırganlıktan arınmış bir dünya hedefine taşıyamayız. Bu hedefe varabilmek için öncelikle çocuklarımıza neler öğreteceğimiz ve nasıl öğreteceğimiz konusunda bir reforma ihtiyacımız var. Bu nedenle küresel önceliklerimizi yeniden gözden geçirmeli ve geniş insan kitlelerin dünya vatandaşı olarak eğitimini öncelikler listesinin başına koymalıyız. Eğer bu gerçekleşmezse insanlık, hem de global ölçekte, eğitimlilerle cahiller arasındaki fay hattı tarafından sarsılacaktır. Bu sözünü ettiğimiz fay hattının jeolojik olandan farkı, yerkürenin değil günümüzün en değerli sermayesinin yani insan beyninin içinde olması. Bu nedenle de hem gözlenmesi hem de onarılması daha güç

Bu parçayla ilgili aşağıda verilenlerden hangileri doğruysa yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

"iletişim" sözcüğü, isim-fiildir.	☐	"olarak" sözcüğü, zarf-fiildir.	☒
"paylaşımını" sözcüğü, isim-fiildir.	☐	"ettiğimiz" sıfat-fiildir.	☒
"başaramazsak" sözcüğü, sıfat-fiildir.	☐	"olandan" sözcüğü, adlaşmış sıfat-fiildir.	☒
"arınmış" sözcüğü, sıfat-fiildir.	☒	"sermayesinin" sözcüğü, zarf-fiildir.	☐
"varabilmek" sözcüğü, isim-fiildir.	☒	"olması" sözcüğü, isim-fiildir.	☒
"öğreteceğimiz" sözcükleri, adlaşmış sıfat-fiildir.	☒	"gözlenmesi" sözcüğü, isim-fiildir.	☒
"geçirmeli" sözcüğü, isim-fiildir.	☐	"onarılması" sözcüğü, isim-fiildir.	☒

Etkinlik-2

İnsanın genetik haritası belirlendiğinde ırklar arasındaki farkların yüzde birin bile çok altında olduğu ortaya çıktı. Oysa insanlar, benzerliklerinden çok farklılıklarına odaklanıyorlar. Bu farklılıkları ayrımcı bir anlayış ile kullandıklarında ise insanlığa hizmet etmiyorlar. Tarihteki birçok kavga ve savaş, insanların farklılıklarıyla ayrı kategorilerde değerlendirilmesinden çıkmıştır. Bugün de insanlığı tehdit eden en önemli unsurlardan biri insanların belli farklılıklara odaklanarak "biz" ve "öteki" ayrımı yapmalarıdır. Aslında önemli olan, zihinlerde yaratılan uçurumlardır. Böylesi bir uçurum yaratmak için aslında hiç de fiziksel özellikler, inançlar, dünyanın hangi coğrafyasında doğulduğu gibi farklılıklara ihtiyaç yok! Önemli olan, "biz" ve "öteki" kavramlarını kullanıp kullanmamak!

Bu parçayla ilgili aşağıda verilenlerden hangileri doğruysa yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

"belirlendiğinde" sözcüğü, sıfat-fiildir.	☐	"yapmalarıdır" sözcüğü, zarf-fiildir.	☐
"olduğu" sözcüğü, sıfat-fiildir.	☒	"önemli olan" sözcükleri, adlaşmış sıfat-fiildir.	☒
"anlayış" sözcüğü, isim-fiildir.	☒	"yaratılan" sözcüğü, adlaşmış sıfat-fiildir.	☐
"kullandıklarında" sözcüğü, zarf-fiildir.	☐	"yaratmak" sözcüğü, isim-fiildir.	☒
"değerlendirilmesinden" sözcüğü, isim-fiildir.	☒	"doğulduğu" sözcüğü, zarf-fiildir.	☐
"tehdit eden" sözcüğü, sıfat-fiildir.	☒	"kullanıp" sözcüğü, zarf-fiildir.	☒
"odaklanarak" sözcüğü, zarf-fiildir.	☒	"kullanmamak" sözcüğü, isim-fiildir.	☒

15. Bir e-posta adresi sahibiyseniz bunlar hakkında bilginizin de olması gerekmektedir: ----, e-postayı gönderen kişinin ya da kurumun adını ve e-posta adresini gösterir. ----, e-postanın gönderildiği tarafın adını ve e-posta adresini gösterir. ----, gönderilen e-postanın içeriğine dair bilgi veren bölümdür. Dilerseniz boş bırakabilirsiniz ancak profesyonel e-postalarda boş bırakılması tavsiye edilmez. ----, e-postanın ana metninin yer aldığı bölümdür.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki boşluklardan birine getirilemez?

- A) Alıcı (To)
B) Gövde (Body)
C) Gönderen (From)
D) Ek (Attachment)
E) Konu (Subject)

16.

25.09.20025
I

Türk Dil Kurumuna
II

Ankara

Türkçe Sözlük'te kimileri ayrı kimileri bitişik yazılan "ana okulu, ana sınıfı, ana yol, anayasa, anamal, anapara" gibi sözcüklerin neden ayrı ya da bitişik yazıldığı konusunda verilen bilgiler doyurucu gelmediğinden bu konudaki ölçütlerin neler olduğuna dair bilgi edinmek istiyorum.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

<u>Adres</u>	<u>Hüseyin Kılıç</u>
III	IV
Bahar Cad. Neşe Sok.	
No.: 10/5	<u>İMZA</u>
Çankaya ANKARA	V
E-posta: hk1964@gmail.com	
Tel. 05001002030	

Bu dilekçede numaralanmış yerlerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

17.

Kardeşim Kaplan,
Bir yığın can sıkıntısı, üzüntü ve yorucu iş arasında mektubuna cevap veremedim. O bir tarafa, o güzel makaleye de vaktinde teşekkür etmek lazımdı. Fakat daha iyisi tebrik etmeliyim. Çünkü hakikaten güzel makaleydi. Artık birinci sınıf bir muharrir olduğuna hiç şüphe etmiyorum. Sana çok bağlı olduğum için bundan mesudum. Orhan Seyfi biraderimiz, daha doğrusu Yusuf Ziya Bey'in biraderi, *Raks* manzumesi için yaptığı latif tenkitten sonra bu sefer de senin yazdığını cevap vermiş. Ben okumadım. Yine kafiyelelere çatıyormuş. Tabii görüşlerimiz ayrı. Münakaşaya değmez. Hakikat şu ki ben kafiyeyle bağlıyım. Yani bir ses müşabehetini mısranın sonunda lüzumlu görüyorum. Ayrıca kafiyenin ve şekli kafiyenin şiirde yeri olduğuna inanırım.

Ahmet Hamdi Tanpınar

Bu parçanın yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir hatırayı paylaşmak
B) Bir fikri benimsetmek
C) Bir düşüncüyü paylaşmak
D) Bir kişiyi tanıtmak
E) Bir eseri değerlendirmek

18.

I. Grup

II. Grup

I. Cahit Sıtkı Tarancı	<i>Mektuplarla Halikarnas Balıkcısı</i>
II. Halide Edip Adıvar	<i>Kemal Tahir'e Hapishaneden Mektuplar</i>
III. Nazım Hikmet	<i>Ziya'ya Mektuplar</i>
IV. Cevat Şakir Kabaağaçlı	<i>Mektuplar</i>
V. Ahmet Hamdi Tanpınar	

Yukarıda I. grupta verilenlerden hangisi II. gruptakilerden biriyle ilişkilendirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Kütüphane, arşiv ve müzelerde bulunan kamu malı statüsüne sahip eserlerin kamunun erişimine açılması hakkında.

Kamu malı statüsüne sahip telifsiz eserlerin, tekrar telif sınırlaması ile kullanıma sunulması ya da arşivlenmesi toplumun kültürel mirasa erişiminin ve diğer katma değerli fırsatların yaratılmasının önünde önemli bir engel oluşturmaktadır. Bu konuda kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, kütüphane, arşiv ve müzeler gibi tüm bellek kuruluşlarının dikkatine bu mektubu basın yoluyla paylaşarak konuyla ilgili görüşlerini öğrenmek ve yapılan çalışmalar hakkında bilgi almak istiyoruz.

Bu parça hangi mektup türünden alınmıştır?

- A) İş mektubu
C) Özel mektup
E) Açık mektup
- B) Resmî mektup
D) Edebî mektup
20. Bir ağ aracılığıyla kullanıcıların diğer kullanıcılara metin, grafik, ses veya hareketli görüntüler göndermesine imkân tanıyan mesajlara ---- denir.

Bu tanımdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) e-posta
D) blog
- B) mektup
E) vlog
- C) dilekçe
21. Herhangi bir düşüncüyü, görüşü açıklamak, bir tezi savunmak için bir devlet yetkilisine ya da halka hitaben, bir kişi ya da kurum tarafından yazılan, gazete, dergi aracılığı ile yayımlanan mektuplardır. Bu mektuplarda sadece yazanı değil, geniş kitleleri ilgilendiren önemli konular ele alınır. Bu mektubun türü; makale, fıkra, inceleme yazılarından birine uygun olabilir. Bu mektup örneklerine zaman zaman gazete ve sanat dergilerinde rastlanmaktadır.

Bu parçada söz edilen mektup türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özel mektup
C) Resmî mektup
E) Açık mektup
- B) Edebî mektup
D) İş mektubu

22.

Yeni İleti

cozumyayinlariankara@gmail.com

Konu

Sayın Yetkili,
Talep ettiğiniz 11. Sınıf TİK Türk Dili ve Edebiyatı planını ekte gönderiyorum. İyi çalışmalar diliyorum.

11 TİK TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PLAN H.KILIÇ... (17K)

Sans Serif

Gönder

Bu elektronik posta yazılırken aşağıdaki dikkat edilecek hususlardan hangisine uyulmamıştır?

- A) İletiyeye başlamadan önce bir selamlama/hitap ifadesi kullanılmalıdır.
- B) Konu kısmı, olabildiğince az kelimeyle özetlenerek doldurulmalıdır.
- C) İletinin hemen başında, e-postanın gönderilme amacı belirtilmelidir.
- D) E-postayla beraber gönderilecek diğer içerikler iletiye eklenmelidir.
- E) İletinin son bölümüne iyi dilekler içeren bir ifade eklenmelidir.

Cevap Anahtarı

1. B	2. E	3. C	4. A	5. E	6. C	7. B	8. B	9. E	10. E
11. C	12. C	13. E	14. B	15. D	16. A	17. C	18. B	19. B	20. E
21. E	22. C								

Etkinlik-1

- A. Bunların hepsi, gerçekten eşi görülmedik derecede göz alıcıydı.
- B. Sonra Padişah'ın mektubunu koynuna koyarak yola düzüldü.
- C. Genç karısıyla iki küçük çocuğunu akrabasından birinin evine bıraktı.
- D. Muhsin Çelebi; büyük çiftliğini, mandırasını, evini, dükkânlarını, bahçesini, bostanını rehine koydu.
- E. Altı aylık nafakalarını ellerine verdi.
- F. Tüccarlardan para topladı, atlarını düzdü.
- G. Dönüşte yedi bin altına iade etmek koşuluyla Toroğlu'ndan ünlü "Pembe İncili Kaftan"ı da aldı.

Numaralanmış kutucuklardaki olayları oluş sırasına göre sıralayalım.

1	2	3	4	5	6	7
D	F	A	G	C	E	B

Etkinlik-2

- A. Örneğin daktilo tamircileri, nalbantlar, at arabacıları, kalaycılar gibi.
- B. Diğer taraftan yetişmiş insan kaynağına ve yeni mesleklere duyulan ihtiyaç artıyor.
- C. Bir zamanlar üniversite mezunu olmak, bir ömür boyu belli bir kariyeri sürdürebilecek bilgi düzeyine erişmek anlamına gelirken bugün meslek içi eğitimlerle bilgisini düzenli olarak yenilemeyenler güncelliklerini ve dolayısıyla mesleki sürdürülebilirliklerini de yitiriyorlar.
- D. Toplum olarak gelişmelere ayak uydurmak için talebin veya rekabet gücünün azaldığı sektörleri sadece çalışanlarını korumak adına (!) suni teneffüsle yaşatmak yerine, cesaretle bu sektörlerden yenilerine geçebilmek gerekiyor.
- E. Teknoloji geliştikçe bir taraftan insanların ihtiyaçları hızla değişiyor, diğer taraftan edinilen bilgi birikimi de eskiyor.
- F. Daha da önemlisi gelişen teknolojiler, bazı mesleklere duyulan ihtiyacın azalmasına ya da bazı mesleklerin tamamen ortadan kalkmasına yol açıyor.

Numaralanmış kutucuklardaki cümleleri düşüncenin akışına göre sıralayalım.

1	2	3	4	5	6
E	C	F	A	B	D

Etkinlik-1

Meyve vermeyen ağaç, kurur. Üreyemeyen hayvan, yok olur. Üretmeyen insan da mutsuz olur, sağlıksız olur. İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır. Bu nedenle ürettiği fayda, kendi yaşam süresini aşanlar, ölümsüzleşirler. Örneğin, Mevlâna, Yunus Emre, Mimar Sinan, Atatürk, Leonardo da Vinci, Galileo, Newton, Einstein eserleriyle hâlâ yaşamıyor mu? İnsanların sevapları, yaşam sürelerini üç şekilde aşar: diktiği ağaç ile, yetiştirdiği çocuklar ile ve yarattığı eserler ile.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisiyse yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

Canlıların evrimi	
İnsanların üretkenliği	
Kalıcılığın koşulları	✓
Sanatçıların önemi	
Mutluluğun yolları	

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisiyse yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

Canlılar, fayda yarattıkları sürece yaşarlar.	✓
Her canlı yaşamak için birbirine muhtaçtır.	
İnsanın hayvandan farkı, üretebilmesidir.	
Büyük sanatçılar, üreterek büyük olmuştur.	
Mutluluk ve huzur çalışmakla kazanılır.	

Etkinlik-2

Aşağıdaki şiirin temasının ve konusunun bulunduğu kutucuklara (✓) atınız.

O kadar dolu ki toprağın şanla,
 Bir değil, sanki bin vatan gibisin.
 Yüce dağlarına çöken dumanla
 Göklerde yazılı destan gibisin.

Teması	Konusu
Toprak	Göklerin maviliği
Vatan	✓ Toprağın bereketi
Dağlar	Destan kahramanları
Gökler	Vatan sevgisi
Destan	Dağların yüceliği
Şan	Şanlı vatan

Etkinlik-3

Güvenilir olmak; kişiler için olduğu kadar kurumlar için de zor kazanılan, önemli bir değerdir. Güvenilir olabilmek, uzun bir zaman içinde elde edilebilen ancak çok kısa sürede yitirilebilen bir değerdir. Güvenilirliği kazanabilmek, sözlerin ötesinde davranışların da tutarlılığı ile kazanılır. Çünkü davranışlar, öncelikleri ve tercihleri kelimelerden daha etkili olarak gösterir. Birçok devlet adamı, halkın güvenini yaptığı konuşmalarla değil tutarlı davranışlarıyla kazanmıştır.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisiyse yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

Değerler eğitimi	
Davranışların önemi	
İnsanların tutarsızlıkları	
Devlet adamlarının tutumları	
Güvenilir olmanın yolları	✓

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisiyse yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

Devlet adamları, daima tutarlı olmalıdır.	
İnsanların birbirlerine güvenmeleri gerekir.	
Güvenilirlik, tutarlı davranışlarla kazanılır.	✓
Kişiliğin oluşması birçok değişkene bağlıdır.	
Tercihleri, insanların kişiliğini yansıtır.	

4. Üniversitede en çok sevdiğim hocamın odasıydım. Bana “Ne olmak istiyorsun?” dedi. “Entelektüel olmak istiyorum.” dedim.
- “Senden entelektüel olmaz” dedi”
- Şaşırmıştım, sonra kırılğan bir ses tonuyla,
- “Dersinizi geçmeme rağmen sürekli dersinizdeyim. Okulda en çok okuyan, araştıran ve tartışmalara giren hep benim?” dedim.
- “Senden entelektüel olmaz.” dedi.
- Çok kızmıştım!
- “Doçent olacaklara tezlerin konularını bile ben öneriyorum.” dedim. Hocam gülümseyerek geriye yaslandı:
- “Senden çok iyi bir araştırmacı olur. Ama entelektüel olmaz. Nedenine gelince sana entelektüel olamazsın dediğimde bana bir entelektüel gibi “Niçin olmaz?” diye sormadın, aksine alındın ve hiddetlendin. Yazarlık, bilgi işidir. Entelektüellik, bilgi değil davranış biçimidir. Bir insanın entelektüel olması için en az üç kuşak ailesinin okuması gerekir. Okulun önüne bak.
- Hepsi son model araç dolu ve hocalara ait. Her sene model yenilerler. Gerçekten böyle bir yenilenmeye ihtiyaçları var mı? Niçin bu şekilde yaşıyorlar. Çünkü o ünvanları taşıyan hocalarının kariyerleri ne kadar yüksek olursa olsun ruhları feodal bir köylü. Güçlerini topluma kabul ettirmek için böyle hava atmak zorundalar. Gerçek bir entelektüel asla bu güdüyle hareket etmez. Entel feodal köylülere artık diploma ve ünvan da yetmez. Tıpkı paranın yetmediği gibi.” dedi.
- Bu parçada söz edilen anekdota atıf yapılarak anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Gerçek aydın, gücünü maddi değerlerden değil davranışlarındaki asaletten alır.
- B) Bilgi, yararlı davranışlara dönüşmedikçe hem sahibine hem çevresindekilere yük olur.
- C) Birtakım ünvanlara sahip kişiler, her zaman o ünvanların gerektirdiği davranışları sergileyemez.
- D) Başkalarına güç gösterisi yapanlar, aslında güçsüzlüklerini bastırmaya çalışan zavallılardır.
- E) İyi bir yazar olmak için bitip tükenmeyen bir araştırma tutkusuna sahip olmak gerekir.

5. Türk sineması, duyguları fazlasıyla ön plana çıkaran ve duygu geçişlerini yoğun şekilde hissettiren birçok ezgi ile dolu. Öyle ki özellikle Yeşilçam’ın altın döneminde birçok film müziği, senaryonun ve hatta hikâyenin önüne geçmeyi başarmış. Türk sineması özelinde unutulmaz film müzikleri dendiğinde hiç şüphesiz akla ilk gelen, Cahit Berkay imzalı *Selvi Boylum Al Yazmalım* filminin ikonik müziğidir. Bu müzik, sadece duyguları harekete geçirmekle kalmaz; aynı zamanda bir aşkın hikâyesini de muhteşem şekilde yansıtır. En iyi film müzikleri arasında gösterilen *Selvi Boylu Al Yazmalım*, aynı zamanda umudu da çok iyi ifade ederek duygulara dokunur.

Bu parçada söz edilen *Selvi Boylum Al Yazmalım* filminin müziği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akıl ve mantığın her zaman duyguların arkasında kaldığını kanıtlamıştır.
- B) Yeşilçam’ın ve film yapımcılığının altın çağını yaşamasına katkıda bulunmuştur.
- C) İzleyicilere umut aşılayarak onların yaşama tutunmalarını sağlamıştır.
- D) Anlatılan hikâyenin duyguları derinden etkilemesine aracılık etmiştir.
- E) Bestecisinin ün kazanıp ödülleri almasına imkân sağlamıştır.

6. Edebiyat, yaşamın öncüsüdür. Topluma istediği biçimi, istediği anlamı verebilir. Toplumsal gelişmelerin doğuşunu edebiyat hazırlar. Kitlelere bir duyguyu, bir görüşü aşılamanın en etkili yolu edebiyattır. Edebiyat; insan yaşayışını, doğayı, toplumu, evreni, varlık ve yokluğu tüm olarak kucaklamak kudretindedir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Edebiyatın toplumu şekillendirebilme gücü vardır.
- B) Edebiyat toplumsal değişimin tetikleyicisidir.
- C) Edebiyat geniş yığınlara birtakım duygu ve düşünceleri benimsetmenin en etkili yoludur.
- D) Edebiyattan uzak kalan bir toplum sömürüden kurtulamaz.
- E) Edebiyatın kapsamı sınırsızdır.

Etkinlik-1

Kıyaslama ve en iyilerden öğrenme, yönetim kalitesini geliştirmenin temel araçlarından sayılıyor. Ancak istatistik bilimi; sadece en iyileri içeren araştırmaların sonuçlarına güvenmemeyi, iyilerin neden iyi olduğunu gerçekten anlayabilmek için sadece iyileri değil kötülerini de incelemeyi gerektiriyor. Bir konunun bütünü hakkında bilgi edinmeden sadece iyi olanları incelemek, kişiyi yanlış sonuçlara ulaştırabilir. Sadece iyilere bakarak öğrenmeye çalışmak, gerektiğinden fazla riske girmeyi özendiriyor.

Bu parçada altı çizili fiil ve fiilimsilerin çatı özelliklerini aşağıdaki tablodan bularak yanlarındaki kutucuğa yazınız.

1. öğrenme	D	11. olanları	F	A. Etken-oldurgan fiil
2. geliştirmenin	I	12. geliştirmenin	D	B. Edilgen-geçişsiz fiil
3. sayılıyor	B	13. sayılıyor	A	C. Etken-oldurgan fiil
4. içeren	G	14. içeren	H	D. Etken-geçişli isim-fiil
5. güvenmemeyi	E	15. güvenmemeyi	D	E. Etken-geçişsiz isim-fiil
6. olduğunu	F	16. olduğunu	E	F. Etken-geçişsiz adlaşmış sıfat-fiil
7. anlayabilmek	D	17. anlayabilmek	H	G. Edilgen geçişsiz sıfat-fiil
8. incelemeyi	D	18. incelemeyi	E	H. Etken-geçişsiz zarf-fiil
9. gerektiriyor	C	19. gerektiriyor	C	I. Etken-oldurgan isim-fiil
10. edinmeden	J			J. Etken-oldurgan zarf-fiil

Etkinlik-2

A.	B.	C.	D.	E.	F.	G.	H.	I.
Etken fiil	Edilgen fiil	Dönüslü fiil	Karşılıklı işteş fiil	Birlikte işteş fiil	Geçişli fiil	Geçişsiz fiil	Ettirgen fiil	Oldurgan fiil

a. Aşağıdaki cümlelerin yüklemelerindeki fiillerin özneyüklem ilişkisine göre çatılarını yukarıdaki tablodan bularak yanlarındaki kutucuğa yazınız.

1. Çocukların yanına usulca yaklaştı.	A
2. Sonunda her konuda anlaştılar.	D
3. Bahçedeki çiçekler dün gece sulandı.	B
4. İşin böyle yürümeyeceğini biliyorsunuz.	A
5. Yolcular saatlerdir durakta bekliyor.	E
6. Bu tür sergilere biz de katılıyoruz.	C
7. Yanan ormanlara yeni fidanlar dikildi.	B
8. Onlarla yıllar sonra görüşebildik.	D
9. Kız balo için saatlerce süslendi.	C
10. Yemeğin tuzunu pek az koymuşsun.	A
11. Komşumuz dün başka bir semte taşındı.	C
12. Öğretmenin anlattığı fıkra gülüştük.	E
13. Sınav öncesinde telefonlar toplandı.	B

b. Aşağıdaki cümlelerin yüklemelerindeki fiillerin nesneyüklem ilişkisine göre çatılarını yukarıdaki tablodan bularak yanlarındaki kutucuğa yazınız.

1. Çiçekleri gün aşırı sulamayı unutma!	F
2. Kampta çocukları erkenden uyutuyorlar.	I
3. Sabahtan akşama kadar oturuyor.	G
4. Bu filmi daha önce de izlemiştim sanki.	F
5. Bütün ağır ev eşyalarını bana taşıttılar.	H
6. Komik fıkralarıyla herkesi güldürmüş.	I
7. İki porsiyon köfte yiyince ancak doydum.	G
8. Bütün gün kırlarda uçurma uçurdum.	I
9. Hayatın gerçeklerinden sürekli kaçırıyordum.	G
10. Azarı ıslatınca giyinme odasını temizledi.	F
11. Uçağı kaçırınca biletim yandı maalesef!	G
12. Kaybettiği anahtarı bizlere arattı.	H
13. Yaşamının yarısını uyuyarak geçirdi.	I

14. (I) Evimin duvarları bile ayrılığın şarkısını söylüyor. (II) Bir başıma dinlemek istemiyorum ayrılığın şarkısını. (III) Ayrılık zorba anılarıyla geliyor. (IV) Her zorba anı beni ayrılığın karşısında küçük düşürüyor. (V) Bu anıların verdiği acıdan kurtulmak için insanların arasına karışmak istiyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yüklem oldurğ bir eylemdir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Çantasından yeni aldığı kalemleri çıkardı.

Bu cümledeki yüklemın çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Etken – ettirgen B) Edilgen – ettirgen
C) Edilgen – oldurğ D) Etken – oldurğ
E) Dönüşlü – geçişsiz

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem işteş çatılı bir fiildir?

- A) Yağmur aniden bastırınca herkes bir yana kaçıştı.
B) Bizim kasaba her geçen yıl daha da güzelleşiyor.
C) Bilgisayar teknolojisi inanılmaz bir hızla gelişiyor.
D) İnsanlar deniz kıyısında güneşlenip bronzlaşıyor.
E) Bulunduğumuz yere gelebilmek için çok çalıştık.

17. Bir deli kuyuya bir taş atar, kırk akıllı çıkaramazmış.

Bu atasözündeki altı çizili fiilin çatı özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Etken - ettirgen B) Edilgen - geçişsiz
C) Dönüşlü - geçişli D) Etken - oldurğ
E) Edilgen - geçişli

18. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi, özne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Ormanlık alanda aramalara devam ediliyor.
B) Sınavlarda başarılı olunca çok sevindi.
C) Hediyeelik eşya fuarı bu ay düzenlenecek.
D) Okulda çıraklık eğitimi verilmeye başlandı.
E) Olgunlaşan meyveler alelacele toplandı.

19. (I) Sabırsızlığımın farkında olmasına rağmen oraya gelişimin asıl nedenini çok iyi biliyordu. (II) Yine de babamın odasına girecek gücü toplayamamaktan korkuyordum. (III) Ancak, konuşacağımız konuların önem derecesi, bekleme salonundan daha korunaklı bir mekânda bulunmamızı gerektiriyordu. (IV) Babamın odasındaki ilk yarım saatimiz, tazeliğini koruyan acıları dile getirip eskileri yâd etmekle geçiyordu. (V) "Neden"le başlayan sorular geliyordu ardından.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisindeki altı çizili fiil oldurğ çatılıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem ettirgen çatılı bir fiildir?

- A) Sanki bize tarihten bir şeyler hatırlatıyordu.
B) Ev, zamana direnmenin gururunu yansıtıyor.
C) Uzun olsun diye planladığımız gezi bitivermişti.
D) Herkes izlenimlerini bu ajandaya yazabilir.
E) Gün boyu süren neşemiz bizi ansızın terk etti.

Etkinlik-1

1. Gecenin bir saatinde arayan, kardeşimin arkadaşıymış.
2. Herkesin sığabileceği yedi koltuklu kocaman bir araba aldılar.
3. Hiçbir şey yapmadan boş boş oturmayı özlemişim yahu!
4. Düzenli kitap okumak, bazılarının pek yapamadığı bir şeydir.
5. Toplantıda aşırı sıkılan yöneticiler, dışarı çıktı.
6. Orada evi barkı olmayan insanlar yaşıyor.
7. Apartmanımızın park yeri, nasıl olduysa, bugün bomboştu.
8. Mahallenin içinden çok kötü kokan bir dere akıyordu.
9. Şoför, otobüsü dikkatli sürüyordu.
10. Çocuk, kaşla göz arasında kayboldu.
11. Çocuk, annesini bulmak için dolaşıyordu.
12. Yazar, eserlerini yayımladı ve imza günü düzenledi.
13. Sanatçı, zamanının çoğunu Amerika'da geçirmiş.
14. İşçiler çok yorulmuştu.
15. Burası, herkese hitap edebilecek bir mekân değildir.
16. Çocuklar, geniş bir meydanda top oynuyorlar.
17. Beni sabahın köründe uyandırdı.
18. Binanın camları, şiddetli fırtına nedeniyle kırılmış.
19. Hiç ışık almayan bir odada çalışıyordu.
20. Karayipler, bir kez gidenin bir daha gitmek isteyeceği muhteşem bir yerdir.

Yukarıdaki cümlelerin özelliklerini alttaki tablodan bularak numaralarını yanlarındaki kutucuğa yazınız.

1	Yüklemi isim tamlaması olan cümle	2
2	Yüklemi isim tamlaması olan cümle	11
3	Yüklemi sıfat tamlaması olan cümle	9
4	Öznesi fiilimsi öbeği olan cümle	4
5	Öznesi zamir olan cümle	16
6	Öznesi isim tamlaması olan cümle	12
7	Sözde öznesi olan cümle	6
8	Ortak öznesi olan cümle	14
9	Belirtili nesnesi fiilimsi öbeği olan cümle	17
10	Belirtili nesnesi isim tamlaması olan cümle	1

11	Belirtisiz nesnesi sıfat tamlaması olan cümle	29
12	Yer tamlayıcısı belgisiz zamir olan cümle	8
13	Yer tamlayıcısı sıfat tamlaması olan cümle	10
14	Yer tamlayıcısı isim tamlaması olan cümle	19
15	Yer tamlayıcısı fiilimsi öbeği olan cümle	5
16	Zarf tümleci yer-yön zarfı olan cümle	13
17	Zarf tümleci durum zarfı olan cümle	18
18	Zarf tümleci zaman zarfı olan cümle	7
19	Zarf tümleci ölçü zarfı olan cümle	15
20	Zarf tümleci edat öbeği olan cümle	3

19. Trajedide tek bir olay, yirmi dört saat içinde, tek bir mekânda geçmek zorundadır. Bu kurala ---- kuralı denir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) dramatik örgü B) üç birlik
C) adaptasyon D) entrik unsur
E) mizansen

20. Tiyatro eserinde kişi sayısı konuya göre değişir.

Tiyatronun konusu olan olay, bir kişinin ya da grubun başından geçer. Kişiler olayla ilgilerine göre birinci derecede ve ikinci derecede önemli kişiler diye ikiye ayrılır. Tiyatro yazarı kişileri doğal ve toplumsal çevre içinde verir, onları çevresinden soyutlamaz. Tip ya da karakterler çizer. Yazar, kişilerin giyim kuşam bilgilerini II eserinin başında betimlemeyle verir.

Bu parçada altı çizili terimlerin ifade ettiği kişilerin özellikleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) I. Dramatik aksiyonun en önemli ögesidir.
II. Tüm hikâyede aynı görevi üstlenir.
B) I. Sadece o esere mahsus olan kişiliktir.
II. Tek bir özellik taşır.
C) I. Dramatik aksiyon ve çatışmadan etkilenir.
II. Dramatik aksiyon ve çatışmadan etkilenmez.
D) I. Birçok özelliği ve boyutları vardır.
II. Değişmez ve gelişmez.
E) I. Bulunduğu toplumun özelliklerini taşır.
II. Kendine özgü nitelikler taşır.

21. (I) Tiyatro metninin kendine özgü biçim ve yazım özellikleri vardır. (II) Tiyatro metinleri karşılıklı konuşmalar üzerine kurulur. (III) Bu konuşmalar, sahnede canlandırılacağı için cümlelerin süslü ve sanatlı olmasına özen gösterilir. (IV) Tiyatro metinleri yansıtaacağı olayları oluş hâlinde sunar. (V) Bu yüzden olaylar yazarın ağzından anlatılmaz, oyundaki kişiler tarafından doğrudan doğruya canlandırılır ancak bazı metinlerde "anlatıcı" veya "koro" olaylarla ilgili gelişmeleri izleyiciye özetleyebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

22. **DAMAT:** Orkestraya bir askerî marş çalmalarını söyleyelim.

SİGORTACI: Orkestra şefi! Askerî marş!

GARSON: General Revunov! (Marş yükselir, "General" Revunov girer. Niyunin'le Zigaloular karşılamaya koşarlar.)

GELİNİN ANNESİ: Biz asil değiliz General, milyoner de değiliz. Fakat bu masrafı kaldıramayacak kadar fakir değiliz. Sizi dolandırmayız, aldatmayız da. Hoş geldiniz!

GENERAL: Çok memnun oldum.

SİGORTACI: General Revunov, müsaade ederseniz size damadı takdim edeyim: Bay Aplombov. Niye oturmuyorsunuz General?

GENERAL: Çok memnun oldum. (Oturmaz. Niyunin'i bir kenara çeker) Bir dakika bayanlar ve baylar! Hususi bir konuşma! (Niyunin'e fısıldar) Bana bak. General demekle, ne demek istiyorsun? Bahriyede General yoktur. Hem ben ufak filoda Kaptandım. Albay'a müsavi bir rütbede.

SİGORTACI: (Sağırla konuşur gibi kulağına eğilir) Bırakın da size General diyelim. Böylesi daha iyi. Hem bu insanlar; gösterişe, üne meraklıdır. Bırakın kendinizi, onların gözdesi olun!

GENERAL: Yaa! Anlıyorum. Pekâlâ. (Yumuşaklıkla masaya oturur) Hakikaten çok memnun oldum.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Her kesimden kişilere yer verilmiştir.
B) Nazım-nesir karışık kaleme alınmıştır.
C) Açıklamalar ayrıç içinde verilmiştir.
D) Günlük olaylara yer verilmiştir.
E) Dram türüne örnektir.

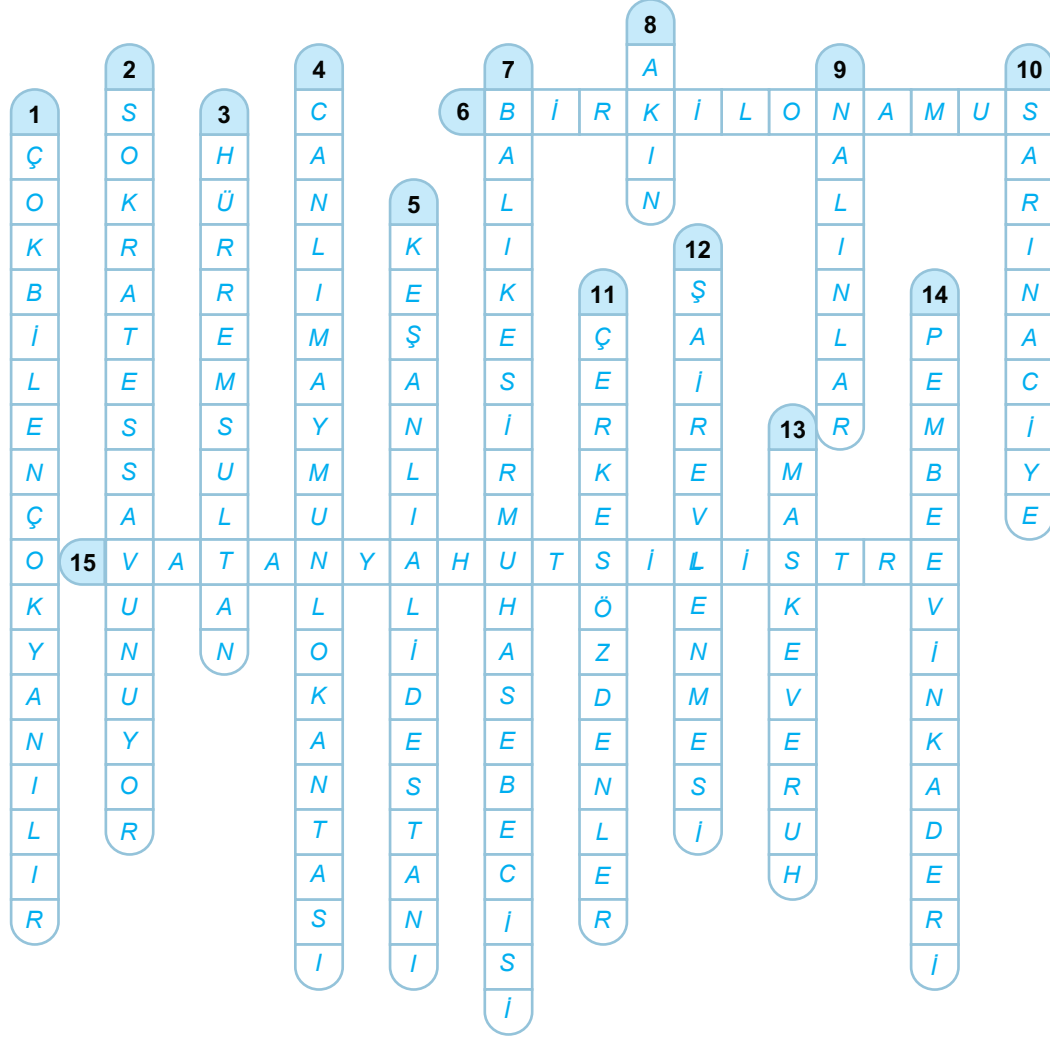
23. Oyuna giderken, tiyatroların özverilerle, büyük güçlüklerle ayakta durabildiği ülkemizde, yediden yetmiş yediye insanları düşündürmeden güldürebilecek, sabun köpüğü mabun köpüğü, gişe yapabilecek böyle bir oyunu repertuarına alarak sahneye taşımalarını eleştirmemekte kararlıydım. Oyunun ilk perdesini işte aynen bu duygu ve düşünceler sarmalında izledim. Bu oyun türü, bilindiği gibi, doğaçtan yaratılan güldürü ögesine dayanmakta. Kaba bir mizah anlayışı, kalıplaşmış karakterler, olmayacak durumlar, gereğinden fazla abartı...

Bu parçanın yazarının izlediği oyunun türü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Fars B) Trajedi C) Komedi
D) Dram E) Opera

Etkinlik

1. Recaizade Mahmut Ekrem'in bir oyunu
2. Turan Ofazoğlu'nun bir oyunu
3. Orhan Asena'nın bir oyunu
4. Güngör Dilmen'in bir oyunu
5. Haldun Taner'in Türk tiyatrosundaki ilk epik tiyatro örneği
6. Refik Erduran'ın bir oyunu
7. Reşat Nuri Güntekin'in bir oyunu
8. Faruk Nafiz Çamlıbel'in bir oyunu
9. Necati Cumalı'nın bir oyunu
10. Recep Bilginer'in bir oyunu
11. Ahmet Mithat'ın bir oyunu
12. İlk yerli tiyatro eseri
13. Halide Edip Adivar'ın bir oyunu
14. Turgut Özakman'ın bir oyunu
15. Namık Kemal'in bir oyunu

Yazılı Sınav

1. Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

- 1) Hikâyenin bir alt türü olan **küçürek** hikâye, çok kısa metinlerden oluşur.
- 2) Küçürek hikâyede hacminden dolayı hikâyenin unsurlarıyla ilgili pek çok ayrıntıya yer verilmez, şiirde olduğu gibi yoğun ve **imgesel** anlatımdan faydalanılarak hikâye kurgulanır.
- 3) Küçürek hikâyelere **minimal - çok kısa- kısa kısa** hikâye adı da verilir.
- 4) Küçürek hikâyelerde imgelere, sembollere yer verildiği için bu hikâyelerin dili **şiiirsel** özellikler taşır.
- 5) Küçürek hikâye, hikâyenin bir alt dalı olarak 20. yüzyılın sonlarında **Batı** edebiyatında ortaya çıkmıştır.
- 6) Sezdimmeye dayanan küçürek hikâyeler, yorumlanmaya ve **çağırışma** açık metinlerdir.

2. Aşağıdaki yargılar doğru ise yanına “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. Küçürek hikâyelerde hacminden dolayı hikâyenin unsurlarıyla ilgili pek çok ayrıntıya yer verilmez. **D**
2. Küçürek hikâyelerde olağanüstü varlıklara, mekânlara, olaylara yer verilir. **Y**
3. Küçürek hikâyelerde çok küçük bir olay ya da durum anlatıldığı için şahıs kadrosu, zaman ve mekân gibi yapı unsurları sınırlıdır. **D**
4. Küçürek hikâyelerde olayı uzatacak ayrıntılardan kaçınılır ve sadece anlatılmak istenen gösterilir. **Y**
5. Küçürek hikâyeler; serim-düğüm-çözüm planına göre yazılır. **D**
6. Küçürek hikâyeler, kısa olmalarına rağmen anlam yoğunluğu yüksek olan hikâyelerdir. **D**

3. Aşağıdaki karşılaştırmalardan doğru olanlarının yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

1. Kısa hikâye göze çarpan ve kendine özgü bir konuya, izleğe ve yapıya sahipken küçürek hikâyede belirgin bir olay örgüsü bulunmaz. **✓**
2. Kısa hikâyede kişiler belli bir şekilde gelişme, çoğalma gösterirken küçürek hikâye anlık düşüncülerin bir parıldaması olduğu için böyle bir durum söz konusu değildir. **✓**
3. Kısa hikâye, bazen bir değişim sürecini bazen de kısa bir zamanı içerirken küçürek hikâye, zamanın en küçük birimi olan anı dile getirir. **✓**
4. Kısa hikâyelerde mekân betimlemeleri kullanılabilir, küçürek hikâyenin mekânı betimlemesi gibi bir olanağı yoktur. **✓**

Etkinlik

Anlatamıyorum

Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısralarımda;
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?

Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.

Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

Orhan Veli Kanık

Bu parçadan hareketle söylenebilecek yargıların yanındaki kutucuğa (✓) atınız.

1	Basit cümle vardır.	✓
2	Girişik birleşik cümle vardır.	✓
3	Koşullu birleşik cümle vardır.	✓
4	İç cümleli birleşik cümle vardır.	
5	Sıralı cümle vardır.	✓
6	Bağlı cümle vardır.	
7	Kurallı cümle vardır.	✓
8	Devrik cümle vardır.	✓

9	Eksilteli cümle vardır.	
10	Fiil cümlesi vardır.	✓
11	İsim cümlesi vardır.	✓
12	Sözde soru cümlesi vardır.	
13	Gerçek soru cümlesi vardır.	✓
14	Ünlem cümlesi vardır.	
15	Anlamca olumlu cümle vardır.	✓
16	Anlamca olumsuz cümle vardır.	✓

Etkinlik-1

TOPRAĞI KORU

Plastik Atıklarını Geleceğe Miras Bırakma!

PLASTİK KULLANIMI AZALT

İNANDIK VAZOSU
M.Ö. 1600

Anadolu Medeniyetleri
Müzesi'nde sergilenmektedir.

Hitit geleneklerine göre
düzenlenmiş bir "kutsal evlilik"
törenini anlatmaktadır.

PLASTİK ŞİŞE

Her ikisi de toprak altında
binlerce yıl bozulmadan kalıyor

1 Yapısına göre basit cümle

2 Yapısına göre birleşik cümle

3 Yüklemine türüne göre isim cümlesi

4 Yüklemine türüne göre fiil cümlesi

5 Yüklemine yerine göre kurallı cümle

6 Anlamına göre olumlu cümle

7 Anlamına göre olumsuz cümle

Bu afişte geçen cümlelerin özelliklerini üstteki tablodan bularak numarasını yanlarındaki kutucuklara yazınız.

1	Toprağı koru.	1	4	5	6
2	Plastik atıklarını geleceğe miras bırakma!	1	4	5	7
3	Plastik kullanımını azalt.	1	4	5	6
4	Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde sergilenmektedir.	1	3	5	6
5	Hitit geleneklerine göre düzenlenen bir "kutsal evlilik" törenini anlatmaktadır.	2	3	5	6
6	Her ikisi de toprak altında binlerce yıl bozulmadan kalıyor.	2	4	5	6

11.

Bu afişteki üç cümlede aşağıdakilerden hangisi ortaktır?

- A) Cümlenin yapısı
B) Yüklemin yeri
C) Yüklemin türü
D) Anlam
E) Öge dizilişi

12.

Bu afişin başlığındaki cümleyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Yapısına göre basit cümledir.
B) Anlamına göre olumlu cümledir.
C) İç cümleli birleşik cümledir.
D) Yükleminin yerine göre kurallı cümledir.
E) Yükleminin türüne göre isim cümlesidir.

13.

Bu afişin başlığındaki cümleyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Basit cümledir.
B) Soru cümlesidir.
C) Fiil cümlesidir.
D) Devrik cümledir
E) Kurallı cümledir.

14.

Bu afişteki cümleyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Bağımlı sıralı cümledir.
B) Girişik birleşik cümledir.
C) Basit cümledir.
D) İç cümleli birleşik cümledir.
E) Bağımsız sıralı cümledir.